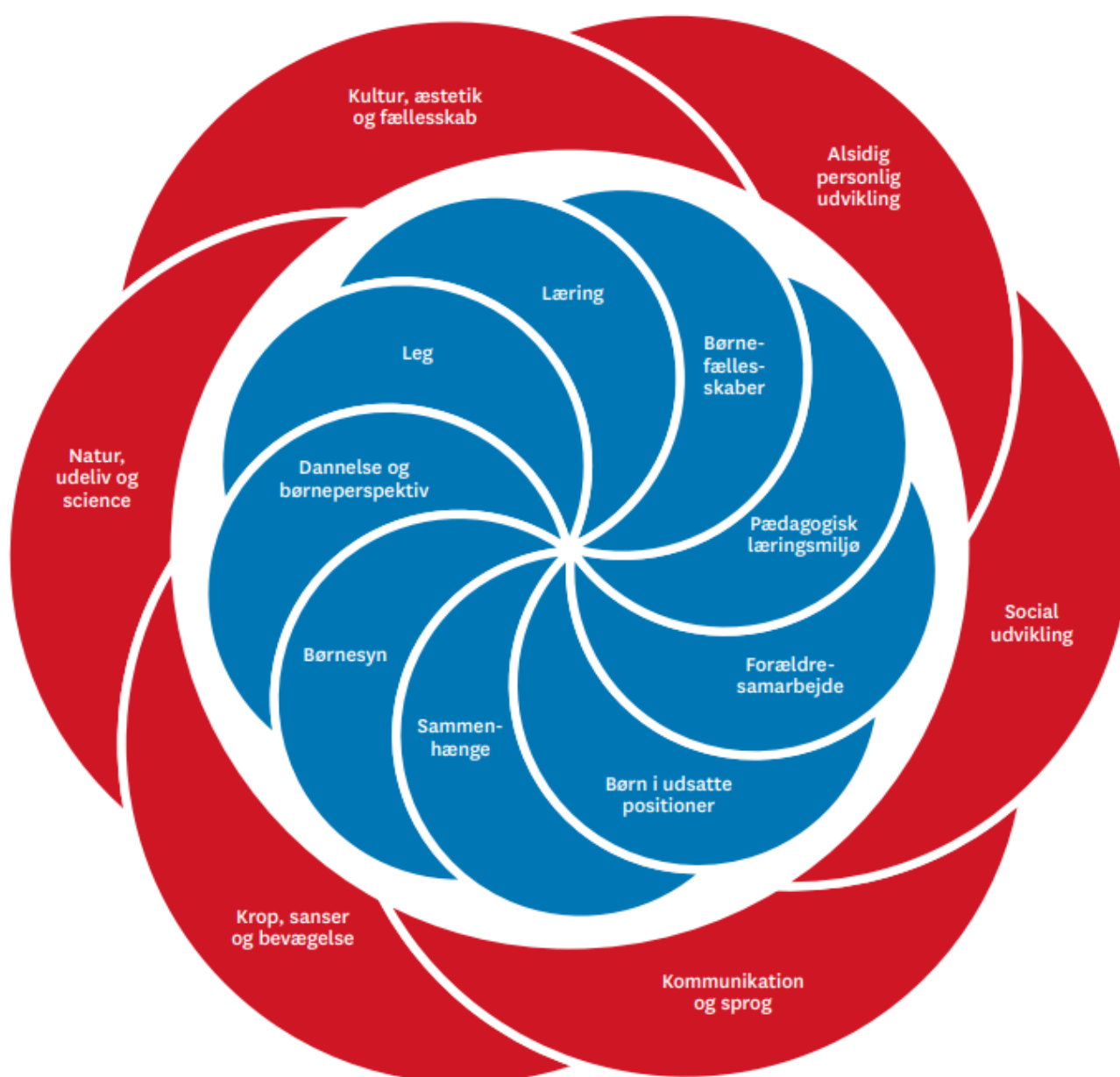

Pædagogisk læreplan for Øbakkerne Solsikken

Svendborg
Kommune

Den lovgivningsmæssige ramme

Den lovgivningsmæssige ramme for arbejdet med den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og Børne- og socialministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#), 2018. Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i det pædagogiske grundlag fra ministeriets publikation.

Svendborg Kommunes dagtilbud

Børne-, Unge- og Uddannelsesudvalget og Kommunalbestyrelsen har i 2024 vedtaget en ny børne- og ungepolitik. Politikken indeholder et fælles børne- og ungesyn og et værdisæt, som er retningsgivende for de voksne omkring børn og unge: Anerkendelse, indflydelse, positive forventninger og nysgerrighed.

På dagtilbudsområdet er "Vision, Mission og Fælles Pædagogisk grundlag" med til at omsætte den nye børne- og ungepolitik, og indeholder den fælles klangbund:

"Her kan børn skabe sig" skaber stof til eftertanke og lægger op til dialog.

"En barndom i bevægelse" er et centralt begreb i visionen, og rummer flere betydninger. For det første at barndommen ses som en enestående tid i ethvert menneskes liv og at barndommen har en særlig værdi i sig selv. For det andet at bevægelse både forstås fysisk, følelsesmæssigt og sanseligt.

På dagtilbudsområdet arbejdes med "Fælles faglig retning" for at styrke arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer med deltagelsesmuligheder for alle børn.

Dagtilbuddet Øbakkerne Solsikken

Børnehuset Solsikken er en del af Øbakkerne, beliggende på den naturskønne ø Tåsinge. Solsikken befinder sig i Vindeby tæt ved skov og strand og har en fantastisk dejlig legeplads, som vi bruger året rundt. Solsikken er et aldersintegreret dagtilbud med børn i alderen 0-6 år. Heraf er der 87 børnehavebørn samt 20 vuggestuebørn.

I Vuggestuen som er placeret i modulhuset, finder vi stuerne Rakterne og Astronauterne. Her er der 10 børn på hver stue og 3 tilhørende medarbejdere.

I Børnehaven som befinder sig i hovedbygningen, er der 4 børnehavestuer som hedder Månen, Stjernen, solen og Mælkevejen. Hertil er der 3 medarbejdere tilknyttet hver stue samt 2-3 medarbejdere på Mælkevejen, som er vores storbørnsgruppe. Samlet set er vi en homogen personalegruppe med i alt 20 medarbejdere og en pædagogisk teamleder.

I Solsikken er dagen bygget op med en fast struktur, organisering af de voksne samt en genkendelig og forudsigelig dagsrytme for børnene. Vores morgenstunder starter fælles for alle børn og voksne og efterhånden som dagen skrider frem, deler vuggestue og børnehaven sig i to, hvorefter de enkelte stuer deler sig i mindre børnefællesskaber.

Samarbejdet på tværs af personalet er utrolig betydningsfuldt for os. Vi ser os selv som vigtige rollemodeller for børnene og når vi arbejder på kryds og tværs af fællesskaber og støtter hinanden, så lærer børnene det også.

I Solsikken er det vores grundforståelse, at alle børn fortjener et trygt, legende og udviklende børneliv, hvor kvaliteten der ydes for vores børn af os som personale, bliver essentiel. Vi bestræber os derfor på, at alle børn bliver mødt af trygge, nærværende, omsorgsfulde og anerkendende voksne, som skaber optimale rammer for det enkelte barn.

Vores pædagogiske fundament bygger på udviklingspsykologien, NEST pædagogik og det neoaffektive arbejde.

Som personale er vi derfor optaget af, at skabe betydningsfulde læringsmiljøer som kan understøtte børnefællesskaberne, så hvert enkelt barn kan føle sig værdifulde i det sociale samspil med andre.

Som personalegruppe er vi engagerede, tillidsfulde og har en høj faglighed. Vi værdsætter alle sammen et trygt og udviklende arbejdsmiljø, hvor humør er en stor del af vores hverdag, som i høj grad spreder sig til børnene.

I Solsikken mener vi, at en af de kraftkilder, der skal få lyset til at skinne, er samarbejdet mellem forældre og personale.

Vi er som personale helheds- og ressourceorienteret og prioriterer derfor forældresamarbejde højt. Det er vores ønske, at vi sammen med forældrene skaber de bedste udviklingsmuligheder for børnene og at vi gennem samarbejdet med hinanden, kan skabe de tryggeste rammer herfor. Derfor bestræber vi os på, at i fra første dag vil føle jer velkomne og betydningsfulde i vores dagligdag i Solsikken.

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

De fem elementer fra det pædagogiske grundlag:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børnesyn

I Solsikken bygger vores børnesyn på hovedtanken om at hvert enkelt barn har sin egen personlighed som skal værdsættes gennem at blive set, mødt, forstået, accepteret, anerkendt og respekteret.

Vi ser barnets personlighed, når børn og voksne i Solsikken leger og interagerer med hinanden. Vi møder barnets personlighed, når vi tilpasser den konkrete aktivitet til det enkelte barn. Vi forstår barnets personlighed, når vi spejler dets følelser og sætter ord på følelserne. Vi accepterer barnets personlighed, når vi lytter til barnets perspektiv. Vi anerkender barnet, når vi tager udgangspunkt i barnets interesser og engagement. Vi respekterer barnets personlighed når vi tilpasser vores praksis og rammer, så barnet har de bedste muligheder for deltagelse i dagligdagen i Solsikken.

Dannelse og børneperspektiv

I Solsikken er barnets sociale dannelse helt centralt. Gennem fællesskabet og legen lærer barnet at samarbejde, dele og løse konflikter. Vi opmuntrer alle børn til at tage ansvar for deres egne opgaver, som at rydde op efter sig selv, klæde sig på og tage initiativ til lege og aktiviteter. Dette er med til at styrke barnets selvstændighed og selvtillid.

Ved at se verden igennem børnenes øjne og tage deres oplevelser alvorligt sikre vi børnenes perspektiv. Vi justerer aktiviteter og planlægger på baggrund af børnegruppen og barnets interesser. Vi observerer og indsamler dokumentation der indfanger børnenes oplevelser af læringsmiljøet. Det er vigtigt for os i Solsikken at skabe et mangfoldigt og inkluderende læringsmiljø, hvor alle børn har lige deltagelsesmuligheder.

Leg

Børnenes spontane leg er en gennemgående del af dagligdagen i Solsikken. Vi arbejder aktivt med, hvordan vi kan understøtte børnenes leg og inddrage børn, der er udenfor legen eller i udsatte positioner. Det gør vi bl.a. ved at vi voksne positionere os i børnenes leg på forskellige måder afhængigt af situationen og behovene. Nogle gange går vi foran som "karavanefører" eller ved siden af som deltager. Andre gange går vi bag ved, holder os på afstand og observerer. Vi arbejder for, at en vellykket involvering og deltagelse i børns leg afhænger af, om den voksne har evnen til at forholde sig til værdien af, hvad der opstår i legen, inden regler og normer håndhæves. Det er vigtigt for os, at den voksne arbejder bevidst med at slippe behovet for kontrol og følge børnene, så der skabes en atmosfære af nysgerrighed og udforskning blandt børn og voksne.

Læring

I Solsikken foregår læring gennem hele dagen og i alle aktiviteter. Alle børn i Solsikken har mulighed for at deltage i læringsfællesskaber hvor de føler sig trygge, da vi voksne er opmærksomme på børnenes forskellige forudsætninger og behov. I vores dag- og ugestruktur har vi øje for, at børnene oplever vekselvirkning mellem daglige rutiner som påklædning, måltider og samlinger, den spontane og vokseninitieret leg og planlagte aktiviteter. Det fysiske læringsmiljø har i 2024 gennemgået en større evaluering. Vi har igangsat flere tiltag for at styrke miljøet og gøre det indbydende, inspirerende og tilpasset børnenes behov og interesser.

Børnefællesskaber

I Solsikken ved vi, at et stærkt børnefællesskab er med til at sikrer trivsel, læring og udvikling for det enkelte barn. At barnet føler sig værdsat og inkluderet sker ved at vi voksne skaber gode deltagelsesmuligheder for barnet. Et eksempel på dette er når vi arbejder i aldersopdelte grupper, mindre legegrupper med få børn, eller tur grupper ud af huset. Gennem fællesskabet lære børnene at tage ansvar for sig selv og hjælpe hinanden. Et eksempel på dette er, når vi voksne opmuntrer børnene til at spørge en ven om hjælp, når lynlåsen driller, eller når vi går på tur, og de store børnehavebørn er gå-makker med de yngste.

Pædagogisk læringsmiljø

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Fælles for det pædagogiske læringsmiljø i Solsikken er, at det finder sted gennem hele dagen. Vores læringsmiljø består af de faste dagsrutiner og ugestruktur, pædagogiske vokseninitieret aktiviteter og børnenes spontane frie leg.

De daglige strukturerede rutiner er med til at skabe genkendelighed, tryghed og forudsigelighed for børnene. Eksempler på den faste dagsrytme er når vi mødes på stuerne til samling kl. 9.00, de faste måltider om formiddagen, til middag og eftermiddag, når børnene vasker hænder, klæder sig på eller gør sig klar til middagslur eller hviletid. Her er der fokus på grader af barnets mestring og selvhjulpethed, at kommunikere med og lytte til andre, vise hensyn og hjælpe hinanden.

I de pædagogiske aktiviteter tager vi udgangspunkt i årstiderne og de traditioner og højtider der knytter sig hertil. Et eksempel på dette er vores høstfest, hvor børnene medbringer frugt og grønt fra deres haver til et fælles bord. Når vi holder fastelavn, klæder vi os ud, laver fastelavnsris og slår katten af tønden. Vi holder jule- og påskefrokost, synger sange og pynter Solsikken op med de æstetiske udtryksformer der hører sig til. Vi bruger lokalmiljøet omkring os når vi om sommeren går tur gennem skoven ned til Svendborg sund eller en vinterdag går til Teletubbie bakkerne og leger "alle mine kyllinger kom hjem".

Vi tilrettelægger vores formiddagsaktiviteter således, at vi arbejder i mindre børnegrupper. På denne måde har vi voksne mulighed for at have fuldt fokus på den lille børnegruppe og følge deres og det enkelte barns spor.

I børnenes egen spontane leg, leger vi med, når det giver mening for børnene. Vi prioriterer at støtte børnene i at inkludere andre i deres leg og vi voksne hjælper og guider gerne de børn der kunne have brug for det. En anden måde at støtte børnenes leg på er, at vi har fokus på at skabe inspirerende læringsmiljøer for børnene. Et eksempel på dette er når vi om morgenen, inden børnene kommer, stille legetøjet frem på en indbydende måde, dækker bordet i dukkekrogen og stiller bilerne frem på kørebanen

Vi har faste voksne omkring børnegrupperne, men selvom vi er et stort hus, er det vores oplevelse, at alle børn og voksne har en god relation til hinanden. For alle voksne i Solsikken gælder det, at vi er til stede sammen med barnet/børnegruppen og har vores opmærksomhed og nærvær blandt børnene. Vi voksne er nysgerrige. Vi ser, høre og taler med børnene om hvad der er på spil lige nu, og vi er bevidste om, hvor vigtigt det er for barnet at blive mødt af voksne med glæde og positive forventninger til samspillet.

Samarbejde med forældre om børns læring

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

I Solsikken er forældresamarbejdet en naturlig og stor del af hverdagen. Vi anser det for en afgørende forudsætning for, at børnene trives, at vi har et tæt og konstruktivt samarbejde med forældrene, f.eks. i den daglige kommunikation i hente-bringe-situationer. Vi kommunikerer bredt med forældre gennem Aula, hvor vi dokumenterer dagen i Solsikken, inviterer til arbejdsdage, arrangementer og lignende eller foretager planlægning af ferier og fridage for barnet.

Arrangementer og arbejdsdagene er særligt værdifulde for fællesskabet mellem personale, forældre og børn. På disse dage arbejder vi sammen, så forældrene oplever at være med til at præge institutionen samtidigt med, at vi også hygger os, spiser sammen, etablerer nye venskaber og styrker eksisterende.

I Solsikken inviteres forældrene til forældremøde en til to gange om året. På møderne vil der typisk være oplæg, foredrag og workshops. Forældrene får kendskab til de pædagogiske metoder og den ny viden inden for pædagogisk praksis som personalet arbejder med. Forældreinddragelsen er med til at skabe et fælles sprog og en fælles forståelse der gør det muligt for personalet og forældrene sammen, at støtte barnets trivsel, læring, dannelse og udvikling.

En gang årligt laver personalet i Solsikken en trivselsvurdering på det enkelte barn i Rambølls digitale løsning 'Hjernen & Hjertet'. Vurderingen er med til at indsamle viden om barnets trivsel. I nogle tilfælde kan trivselsvurderingen pege på, at der er behov for mere fokuserede pædagogisk opmærksomhed omkring barnet eller børnegruppen. I disse tilfælde inddrages forældrene altid.

I nogle situationer kan det være nødvendigt at tilkalde fagligt kompetente ressourcer udefra. Når der er behov for det, f.eks. tale-høre-pædagoger, resursepædagoger, PPR-konsulenter og lignende har vi en åben og inddragende tilgang til forældrene, da vi ved at forældre kender deres barn bedst.

Børn i udsatte positioner

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

I Solsikken har vi en særlig opmærksomhed på, hvordan vi arbejder bedst muligt med trivslen hos børn, der befinder sig i en udsat position. Dette gør vi bl.a. ved at sætte særligt fokus på det, som barnet er god til, og samtidigt tilrettelægge rutiner omkring barnet, som gør det muligt for barnet at udvikle sig positivt. Vi arbejder med mindre aktivitets- og legegrupper, som vi løbende tilpasser, så børn i udsatte positioner får de bedst mulige forudsætninger for at trives og indgå på ligeværdig vis med de andre børn. Vi udarbejder handlingsplaner og implementerer dem i vores hverdagsrutiner og aktiviteter. Vi har mulighed for at få sparring af et tværfagligt team bestående af en psykolog, tale/høre konsulent, sundhedsplejerske, ergoterapeut og socialrådgiver. Forældrene er velkommen til at deltage, når det giver mening.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

I Svendborg Kommune begynder de kommende skolebørn i forårssfo 1. april. Børnehaven og skolen arbejder tæt sammen om at børnene får en god overgang til forårssfo og efterfølgende bro til skolen. Forårssfo arbejder videre med temaerne i den styrkede pædagogiske læreplan.

Igennem hele barnets børnehaveliv gør vi børnene mere og mere parate til at mestre den verden, som venter dem efter børnehaven. I August starter en ny storgruppe for de ældste børnehavebørn og her arbejder vi målrettet med at forberede børnene til forårs sfo.

Vores primære mål for storbørnsgruppen bliver at understøtte børnenes sociale kompetencer samt styrke fællesskabet i den nye gruppesammensætning. Vi arbejder bl.a. med fællesskabet gennem børnenes social udvikling, hvor barnet oplever at høre til, udvikler empati og danner erfaringer med at øve sig på behovsudsættelse.

I storgruppen understøttes børnenes dannelse, som vi anser for at være en vigtig del af barnets udvikling, for at kunne imødegå børnehaveklassen. Vi skaber dertil læringsmiljøer hvor der er plads til at bringe børnenes egne perspektiver i spil samt møde andres. Vi er som personale, med til at forme børnenes sociale handlemuligheder og derfor vil vores fokus bl.a. være på, at "lege med" på børnenes præmisser, støtte dem i at løse konflikter/udfordringer, samt guide og sætte ord på følelser. Vi vil igangsætte aktiviteter for og med børnene og give børnene mulighed for at øve sig i de kompetencer, som er vigtige at mestre ved opstart i ForårsSFO.

Vores rolle som voksne bliver afgørende i arbejdet med barnets dannelse, sociale og personlige kompetencer. Vi voksne møder barnet med positive forventninger, respekt, nærvær og omsorg, så barnet får følelsen af ligeværd og af at blive forstået.

Vi har i tråd hermed fokus på at børnene indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber", som bliver en vigtig del af arbejdet for storgruppen. Storbørnsgruppen skal møde indflydelse og forskellighed.

Vi er opmærksomme på, at måden børnene lærer på kan være individuelt fra barn til barn. Vi går derfor på opdagelse i, hvor børnenes individuelle udviklingszoner ligger og tilrettelægger aktiviteter, så det enkelte barns læringspotentiale kommer frem.

Fra januar 2025 og frem starter den nye storgruppe på Mælkevejen. Vi ønsker fortsat at samarbejde med Sundhøj børnehave omkring skolestart og venskaber på tværs, op til Forårssfo's start. Vi besøger skolen og møder derfor tryghed i overgangen ved, at kende de fysiske rammer og omgivelser.

Vi glæder os til at fordybe os sammen med børnene og skabe rammer som understøtter deres læringspotentiale og forbereder dem til forårs sfo'en.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

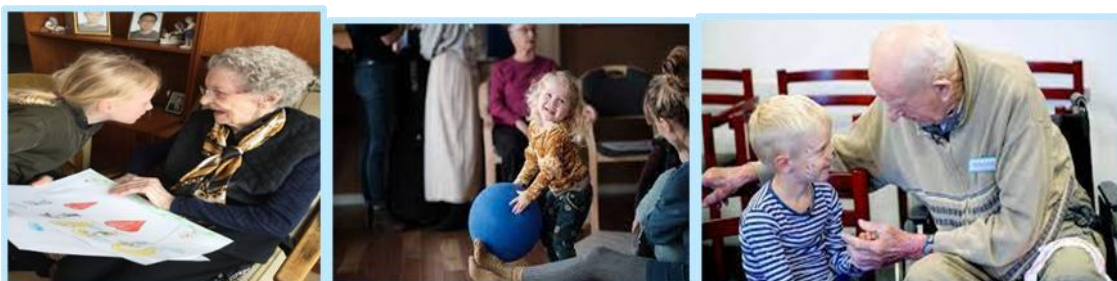
I Solsikken er vi særligt begejstret for vores inddragelse af lokalsamfundet gennem vores samarbejde med Tåsinge plejehjem. Vores overordnede mål for samarbejdet er, at vores børn får indsigt i hvordan livet leves som ældre menneske samt oplever værdierne i at være forskellige og betydningsfulde uanset alder/kompetencer.

Vores ønske er, at både børnehavebørn og vuggestuebørn samt plejehjemsbeboere gennem samværet med hinanden, føler sig som en del af et legende, lærerigt og meningsfuldt fællesskab.

Aktiviteterne på plejehjemmet kan bl.a. bestå af:

- synger og danse.
- Klippe/klister
- Fælles spisning og fejring af højtider

Her kan der skabes et fælles tredje samt et unikt samvær mellem beboerne og barnet. Vi ønsker at have fokus på nærvær, samspil og kontakt hvor leg, musik og sang er i centrum for en sanselig oplevelse for alle parter. Det er en del af kerneopgaven at arbejde med relations dannelse, og det gør vi i høj grad her.

Som supplement, samarbejder vi med:

- Tåsingeskolen om praktikanter. Her giver vi et ungt menneske mulighed for at få indblik i hvordan vi arbejder pædagogisk. Vi har ligeledes samarbejde med skolen i forbindelse med overgangen fra

børnehave til skole og nu i forbindelse med Forårs Sfo. Hvis det er muligt benytter vi skolens idrætshal, multibane og udearealer.

- Vi samarbejder med dagplejerne, især i forbindelse med børn som skal starte hos os.
- Vi samarbejder med Sundhøj Børnehus og går på besøg hos dem.
- Vi benytter Svendborg bibliotek og er blevet biblioteksbørnehave hvilket vil sige at vi har en "lille afdeling" af biblioteket i Børnehuset, hvor forældre har mulighed for at låne bøger med hjem. Derudover deltager vi i forskellige arrangementer som biblioteket afholder.
- Vi går ofte på tur i vores nærmiljø, hvor børnene øver sig på at færdes i trafikken. Vi er opmærksom på hvordan vores nærmiljø forandrer sig. Vi bruger naturen i lokalområdet – skov og strand.
- Vi handler i REMA 1000, hvor børnene får erfaring med hvordan man agerer, når man handler. REMA støtter ofte op om vores pædagogiske arrangementer og aktiviteter for børnene, ved fx at bidrage med frisk frugt ol.
- Vi går i kirke til jul og deltager i julegudstjenesten i Bregninge Kirke

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

I Solsikken er vi opmærksomme på, at de fysiske rammer skal være indbydende og inspirerende så børnene føler sig trykke og motiveret til at udforske og lære. Det indendørs læringsmiljø, rummer både områder til højt og lavt aktivitetsniveau, der er tydelige legeområder, hvor rummet understøtter både den frie spontane leg og planlagte vokseninitieret aktiviteter. Derudover lægger vi vægt på æstetik og sensoriske oplevelser for at fremme børnenes trivsel og udvikling.

I 2024 evaluerede personalet i Solsikken læringsmiljøet indendørs. På baggrund af evalueringen har vi igangsat forskellige tiltag. Blandt andet skal stuerne males i smukke farver der stimulere børnenes sanser. Vi opretter et Multirum i vores fællesrum, der kan rumme aktiviteter med højt og lavt niveau. Vi har fokus på at skabe rum i rum og vi ønsker at skabe et internt legetek.

Positive og trygge relationer, der rummer åbenhed, tolerance og respekt, mellem børnene og mellem børn og voksne skaber et godt psykisk børnemiljø. I Solsikken er dette i fokus og vi arbejder for at alle børn skal føle sig inkluderet med mulighed for at deltage i aktiviteter og lege på lige fod med hinanden.

De seks læreplanstemaer

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.

De seks pædagogiske læreplanstemaer er i den pædagogiske praksis i samspil med hinanden.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling inden for disse to mål?

Alsidig personlig udvikling

Fælles for vuggestuen og børnehaven arbejder vi anerkendende og omsorgsfuldt ved bl.a. at give rigtig mange kram, udviser nærhed og nærvær, alt efter barnets ønske og behov.

I konflikter sætter vi ord på for barnet og taler om hvilke følelser der er i spil og hjælper barnet med redskaber til at løse konflikter.

Vi er nærværende og i øjenhøjde – vi respekterer og passer på det enkelte barn så det udvikler selvtillid, selvværd og selvrespekt. En god udvikling for barnet sker, når barnet føler sig anerkendt og forstået. Vi er nysgerrige på barnets leg, konflikter og samspil med andre børn. Vi møder dem, hvor de er og støtter dem i deres relationer og fællesskaber.

Vi tilpasser vores aktiviteter og stiller krav så det passer til det enkelte barns udviklingstrin. Vi guider og støtter op om barnets selvhjulpethed.

I Solsikken ruster vi børnene til at blive klar til deres videre færd ud i den store verden. Vi er bevidste om at alle børn har forskellige behov, så vores opgave består i at anerkende alle lige præcis for den de er og så de hver især føler sig betydningsfulde. En pædagog fra Solsikkens vuggestue fortæller:

”Når vi holder samling, udvikler børnene sig personligt. Gennem sang, musik, faste rammer under samlingen samt gennem gentagelser udvikles de personlige kompetencer. Til samling har alle børn har deltagelsesmuligheder og her arbejder vi med turtagning på flere niveauer. Vi ser, at børnene udvikler troen på sig selv og egne evner, da de får mod på at byde ind med deres ønsker, behov og perspektiver.”

Social udvikling

Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling inden for disse to mål?

Social udvikling

Det lille vuggestuebarn er mest optaget af sin egen leg, men øver sig på at blive en del af et fællesskab og på at være social. Derfor hjælper og guider vi børnene til at få øje på hinanden og få skabt relationer samt være empatiske overfor hinanden. Som personale er vi hele tiden, foran, ved siden af og bagved børnene i deres leg. For os er det vigtigt at alle børn er og føler sig som en del af fællesskaber og deltager på det niveau de kan.

En pædagog fra Solsikken fortæller, et praksiseksempel fra hverdagen:

"I Solsikken ligger vi stor værdi i, at børnene skaber relationer på tværs af stuerne. Særligt ude på legepladsen skabes der nye relationer, samt nuværende venskaber udvikles og styrkes. I Solsikken har vi også fokus på at børnene hjælper hinanden på tværs af aldersgruppe. Når vi går ture, har hvert barn en gå-makker, som enten er ældre eller yngre end sig selv med reglen; ældst går yderst. Her fokuseres på vigtigheden i at passe på hinanden og drage omsorg. Vores tilgang til barnet skal være præget af omsorg og nærvær."

Kommunikation og sprog

Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog inden for disse to mål?

Den 1. august 2016 blev det politisk besluttet, at alle 3-årige skal sprogvurderes. Afhængigt af resultatet arbejdes der, ud over den generelle sprogindsats, med sproglige handleplaner for at styrke barnets sprog yderligere.

I Vuggestuen og Børnehave har vi stor opmærksomhed på at være tydelige i vores kommunikation med børnene. Vi skaber tryghed, tillid og en god relation til barnet så det enkelte barn har lyst og mod på at udvikle sit sprog. Vi sætter ord på så meget som muligt, både oplevelser og følelser samt vi viser kropssproget og ansigtsmimikken hvad vi vil. Vi sætter ord på både børnenes og egne handlinger og følelser og er bevidste om at være nærværende og have øjenkontakt med det enkelte barn.

Et praksiseksempel fra hverdagen i Solsikken (se næste side):

"Tre børn og en pædagog sidder og spiser formiddagsmad. Et af børnene peger over på bøgerne og siger: 'Bog, bog'. Pædagogen svarer 'Hvilken skal vi læse?'. Barnet peger på bogen de har læst i til måltiderne det meste af ugen. Pædagogen peger på billederne af forskellige børn i forskellige situationer. Børnene kan huske fra de forrige dage hvad de i fællesskab har talt om ud fra billederne og byder alle ind med input til samtalen.

Der er et billede af en pige med en slange om halsen. Et af børnene udbryster: Slange! Og peger på sin hals. Pædagogen siger: ja hun har en slange rundt om halsen, hun er modig. Et andet barn ryster på hovedet og siger: nej mig. Pædagogen spørger: Det kunne du ikke tænke dig at prøve? Barnet ryster på hovedet og siger nej. De taler videre om hvordan pigen ser ud på billedet, om hun er glad, hvor hun mon har fundet slangen o.s.v

Børnene har læst samme bog flere gange og for hver gang sætter de flere og flere ord på og gestikulere, som understøtter deres sprog. Børnene føler sig set og hørt når pædagogen og de andre børn forstår hvad de siger".

Krop, sanser og bevægelse

Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse inden for disse to mål?

En pædagog fortæller:

"I vuggestuen er der planlagt en sansestimulerende aktivitet for 5 vuggestuebørn og to voksne.

En voksen er i gang med at blande kartoffelmel og vand som forvandler sig til en slimet og klistret blanding. Denne voksne fortæller, at vi skal lege med kartoffelmel også kaldet "troidesnot". Da blandingen er færdig, får alle børn og voksne en klat troidesnot og små dyr foran sig. Nu skal børnene bruge sine fingre til at lege og røre ved blandingen, og de små dyr kan være et led i at udvikle legen, så snotten bliver mad til dyrene. Denne aktivitet er sanselig, stimulerende og øver og udvikler barnets koncentrationen omkring en aktivitet."

Natur, udeliv og science

Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

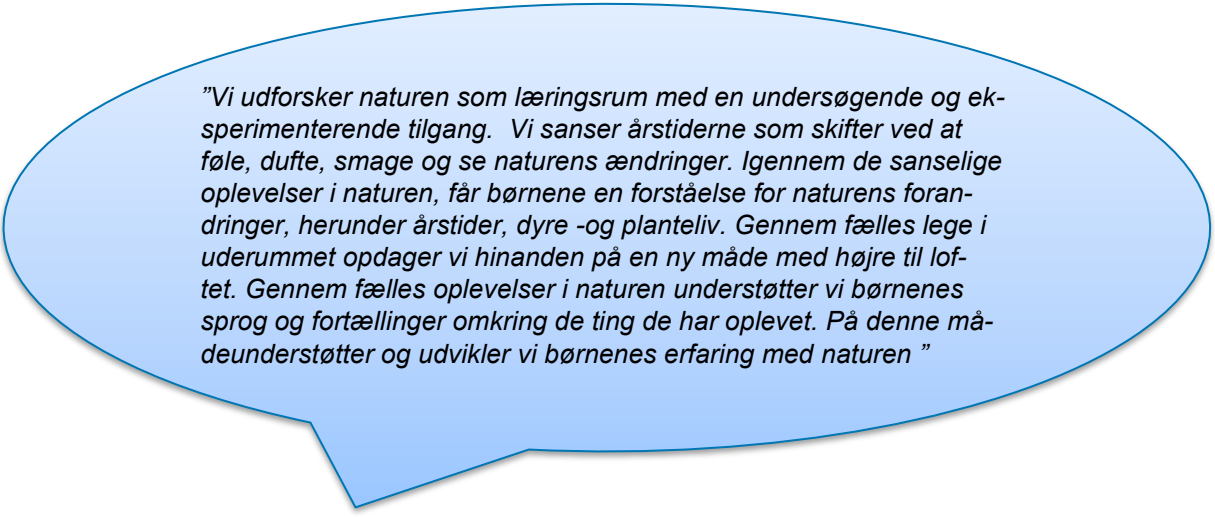
1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science inden for disse to mål?

Fælles for vuggestuen og børnehaven er, at vi er engagerede og nysgerrige på naturen og vi prioriterer brugen af vores nærmiljø til at give børnene følelsesmæssige, kropslige og sociale oplevelser. Vi lytter til fuglene, vi mærker solens stråler, vi smager eks. Ramsløg og vi er opmærksomme på den natur der omgiver os.

En pædagog fra Solsikken fortæller (se næste side):

"Vi udforsker naturen som læringsrum med en undersøgende og eksperimenterende tilgang. Vi sanser årstiderne som skifter ved at føle, dufte, smage og se naturens ændringer. Igennem de sanselige oplevelser i naturen, får børnene en forståelse for naturens forandringer, herunder årstider, dyre -og planteliv. Gennem fælles lege i uderummet opdager vi hinanden på en ny måde med højre til loftet. Gennem fælles oplevelser i naturen understøtter vi børnenes sprog og fortællinger omkring de ting de har oplevet. På denne måde understøtter og udvikler vi børnenes erfaring med naturen "

Kultur, æstetik og fællesskab

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab inden for disse to mål?

Alle børn i dagtilbud i Svendborg Kommune tilbydes Musik til SVEND som en aktivitet i dagtilbuddet. Musik styrker børns kreative udvikling, deres sproglige, motoriske og sociale færdigheder.

Musik til Svend

Fødselsdag

I børnehave og vuggestuen vægter vi, at barnet kender til de forskellige højtider. Sammen skaber vi gode traditioner som er grundlag for kulturen i Sol-sikken.

Barnet er med i hele processen når vi holder fastelavn, bedsteforældredag, sommerfest, Påske, jul mm. Produktet er for os ikke det vigtige, men derimod fællesskabet om et fælles mål. Netop målet om at skabe en kultur, hvor børn og voksne har lige deltagelsesmuligheder, føler samhørighed og har forståelse for hinandens forskelligheder.

Sommerfest

Licia optog

Vi værdsætter at vores børnehus har en grundlæggende respekt og tolerance som udtrykker sig i vores æstetiske læringsmiljøer.

En pædagog fortæller (Se næste side):

"En gruppe på 15 børn-storgruppen er samlet i fællesrummet. Børnene kommer fra tre forskellige børnegrupper. Pædagogen beder børnene sætte sig i en rundkreds. "Alle lyt" siger pædagogen og børnene svarer "alle lyt". Der er ro i kredsen. Pædagogen fortæller børnene om at gå i Lucia-optog. Børnene lytter. "Det er ligesom at gå tog-leg" siger pædagogen, "Som vi gør om fredagen." Børnene nikker, lytter eller smiler lidt. Ved Lucia optoget bliver børnene deltagere og tilskuere i en tradition og får viden om dennes kulturelle baggrund. baggrund og udtryk".

I storgruppen bliver børnene understøttet i at indgå i ligeværdige fællesskaber selvom deres baggrund, normer, traditioner og værdier er forskellige. De er nysgerrige og øves sig i at være rummelige over for hinanden, som gør at de kan indgå i mangfoldige fællesskaber.

Evalueringskultur

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

I Svendborg Kommune lægges der vægt på at skabe en evalueringskultur, som er relevant for praksis. Evalueringspraksissen i hverdagen afspejles ved brug af forskellige evalueringsredskaber- og former, som sker løbende og sætter lys på de små ting i hverdagen i form af selvrefleksion og justering af handling – både hos den enkelte og i professionelle læringsfællesskaber.

I Solsikken er evalueringsprocesser essentielle for vores arbejde. Når vi evaluerer, dygtiggør vi os på praksis og justerer vores handlinger, tiltag og tilgang til kerneopgaven.

Vores mål med at evaluere er at udvikle og kvalificere, så kvaliteten i vores læringsmiljøer er høj for alle vores børn. Vi bestræber os altid på at skabe så mangfoldige, trygge og lærerige læringsmiljøer som muligt med de ressourcer vi har.

Vores kultur i Solsikken skal bære præg af dialog, refleksion og indsamling af viden og give plads til faglig sparring. Sparringen skal finde sted mellem medarbejdere-leder, medarbejder-medarbejder, forældre, medarbejder samt vores tværfaglige samarbejdspartnere. Gennem vores samarbejde og fælles refleksioner, kvalificerer vi os bedst muligt til at understøtte alle børns trivsel, læring, udvikling og dannelse.
